

*Biljana Crnjak-Karanović**

“GOSPODARSKI SUSTAV SLOŽENE DRŽAVE”

Glavni urednik Stiepo Andrijić, Mostar,
“Martino-Mostar”, 2000., str. 267.

Knjiga skupine autora “Gospodarski sustav složene države” zbornik je radova s međunarodnog znanstvenog skupa održanog 28. i 29. listopada godine 1999. u Neumu na temu “Posttranzicijski gospodarstveni sustav”. Na tom je međunarodnome skupu, a to i knjiga izriče, započeto sa znanstvenim i stručnim izučavanjem i oblikovanjem makroekonomskog sustava složene države.

Autori radova, njih dvadeset, zaslužni su za nastanak knjige. Trud uložen u pripremu radova je značajno povećan, jer su autori morali tražiti rješenja za, kako ističe glavni urednik dr. sc. Stiepo Andrijić, “nenormalne” uvjete i zahtjeve što su se očitovali u osobitostima unutarnjih problema i ustroja države. Knjiga je konzistentan mozaik oblikovanju kojeg su, uz autore i glavnog urednika, pridonijeli i članovi uredništva: dr. sc. Mate Babić, dr. sc. Marin Buble, dr. sc. Mila Gadžić, dr. sc. Davor Pojatina i dr. sc. Marko Tadić.

Gospodarski sustav složene države primjeren je naslov knjizi - traganje, osmišljavanje i ostvarivanje procesa tranzicije i izgradnja i utemeljenje gospodarskog sustava u Bosni i Hercegovini veliki je izazov. Gotovih rješenja za probleme zemalja u tranziciji, dakako, nikada nije bilo, niti će ih biti. No, dugo turbulentno tranzicijsko, ratno razdoblje jedne višenacionalne države predstavlja specifikum, pa za gospodarski sustav specifične-složene države nema uzorka u drugim državama. Devetnaest teoretsko-aplikacijskih radova i četiri uvodna govora sadržajno su i logično strukturirani i povezani, pa čine zaokruženu cjelinu.

Uz uvodne govore, knjiga se sastoji od šest dijelova. Prvi dio pod naslovom Tranzicija vlasništva i međunarodne odrednice (dva rada, 20 str.) pokusima se na utjecaj međunarodnog okruženja na izgradnju ekonomskog sustava Bosne i Hercegovine i na probleme vlasničko zasnovane društvene imovine kao uvjeta za tranziciju i izgradnju tržišnoga gospodarstvenoga sustava.

* Primljeno u uredništvu: 16. 05. 2001.

U okviru druge cjeline, pod naslovom Makroekonomski sustav (tri rada, 48 str.), razmatraju se problemi funkcioniranja narodnog gospodarstva i problemi ograničenja ekonomske politike, raspravlja se o modelima i osnovnim zajedničkim obilježjima uspješnih tržišnih ekonomija kroz prizmu problema izgradnje makroekonomskog sustava složene države, i analiziraju se i elaboriraju specifičnosti instrumentarija makroekonomske politike, posebno kroz prizmu rastućih problema vezanih uz eksterne učinke (efekte) i uz decentralizaciju.

Monetarni sustav i tržište kapitala treća je cjelina. U tom se dijelu knjige (četiri rada, 58 str.) autori bave problemima monetarnog i kreditnog sustava složene države, kompleksnom problematikom uspostave i rada tržišta kapitala i problematikom prometa i obrade financijskih transakcija uz pomoć međunarodne kompjuterske mreže.

Četvrta cjelina nosi naslov fiskalni i društveni prihodi (četiri rada, 74 str.). Autori ovog dijela knjige razmatraju osnovne odrednice u izgradnji novog fiskalnoga sustava BiH i osnovnih reformskih smjerova, preispituju prednosti i nedostatke fiskalne decentralizacije i fiskalnog federalizma, bave se problematikom dimenzije i strukture proračuna u Bosni i Hercegovini i modelima i politikom mirovinskog osiguranja.

Gospodarsko društvo (četiri rada, 52 str.) cjelina je u okviru koje autori raspravljaju o pravnoj zasnovanosti gospodarskoga društva u Federaciji BiH, o poslovnom organiziranju gospodarskoga društva, o poduzetničkom konceptu suvremenoga poduzeća i njegovim implikacijama i o tehnološkoj strategiji zemalja u tranziciji.

Posljednja, šesta cjelina (dva rada, 6 str.) pod naslovom Tranzicijska iskustva Hrvatske, predstavlja sažeti prikaz nekih od tranzicijskih iskustava Hrvatske. Navedimo stoga naslove: Monetarni sustav i privatizacija Hrvatskog gospodarstva, Strategija razvoja - nužnost za gospodarski napredak i vođenje gospodarske politike.

Ova će knjiga zasigurno imati široku čitalačku publiku: Korisna može biti:

- Znanstvenicima i sveučilišnim radnicima - jer mogu provjeriti i s njezinim sadržajem usporediti vlastite spoznaje i stavove,
- Studentima ekonomskih i srodnih studija - jer mogu proširiti i izoštriti svoja znanja i naučiti ponešto o "tehnologiji" kreativnog povezivanja znanosti, struke i stvarnog života,
- Gospodarstvenicima svih upravljačkih razina - jer mogu proširiti svoja znanja, kako na području gospodarskoga sustava i politike, tako i na području promjena u makro-i-mikro okruženju i njihovim implikacijama na poslovanje,
- Političarima - jer se mogu podsjetiti da postoje znanje i neki krug ljudi izvan njih samih, koji svojim teorijsko primijenjenim spoznajama i iskustvom mogu pridonijeti boljitku ljudi koji su ih izabrali,
- Svima ostalima, "običnim ljudima", koji uvijek vole "ponešto stručno" pročitati i koji se drže krilatice: Ljudski je mozak kao padobran - djelotvoran je kada je otvoren.